

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHELMŹYŃSKI

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno - oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „ST RZECHA RODZINNA” wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnośnikiem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety. Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej” (Fr. Miemczyk) w Chełmży. Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej. Redaktor naczelny i odpowiedzialny: KLEMENS KOBIERSKI, Chełmża.

Telefon 72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł. Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada. Konta bankowe: Miejska Kasa Oszczędności — Bank Ludowy Chełmża — Miejsce płatności — Chełmża. —

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 84.

Chełmża, piątek, dnia 12-go kwietnia 1929 r.

Rok II.

Umowy o pracę robotników.

Kto podpada pod ustawę? — Czas trwania umowy. — Wypowiedzenie i rozwiązanie umowy. — Wynagrodzenie — Zajęcie egzekucyjne pracy. — Zakres pracy. — Odprawa.

Jednym z naszych celów jest popularyzacja wśród naszego społeczeństwa zasad i przepisów obowiązującego prawa. Poniżej przystępujemy do przedstawienia najgłówniejszych wiadomości z nowej ważnej polskiej ustawy o najmie pracy robotników.

Ustawa dotyczy umów o pracę robotników zatrudnionych przez osoby fizyczne, spółki, stowarzyszenia itp. i to tak prywatne, jak i publiczne, gdy robotnik nie pracuje bezpłatnie i gdy przedmiotem umowy nie jest wykonanie określonego dzieła, lecz pełnienie usług przez wykonywanie pracy. Ustawa ta nie odnosi się także do pracowników umysłowych, robotników w rolnictwie, leśnictwie itp., o ile przedsiębiorstwa te nie są przeważnie przemysłowe lub handlowe — do osób zatrudnionych w urzędach państwowych, komunalnych, oraz w szkołach państwowych, jeśli osoby te wykonują czynności niższych funkcjonariuszów państwowych, do służby domowej i do dozorców domowych. Jeśli np. wskutek małoletności robotnik nie jest zdolny do samodzielnego zawierania umów, uzyskuje on zdolność do działania prawnego, wynikającego bezpośrednio z umowy o pracę. Umowę o pracę można zawierać na czas określony lub do ukończenia roboty. Umowa o pracę zawarta zaś na czas nieokreślony może być rozwiązana lub zmieniona przez wypowiedzenie na dwa tygodnie naprzód, przyczem termin wypowiedzenia musi się kończyć w sobotę, lub w przyjętym dniu wypłaty. Robotnik ma prawo przez okres czasu nie wynoszący więcej niż dwa tygodnie z uzasadnionych przyczyn nie stawiać się do pracy, a wskutek nieszczęśliwego wypadku lub choroby przez okres do 4 tygodni, a pracodawca nie może z tego powodu rozwiązać z nim umowy lub umowy wypowiedzieć. Te same prawa przysługują robotnikowi w czasie odbywania ćwiczeń wojsk. rez. Ustawa przewiduje dla każdej strony prawo rozwiązania umowy bez wypowiedzenia i bez względu na czas, na który była zawarta, jeśli zachodzi wina drugiej strony, lub ważne powody. Winę ustala się wedle ogólnych przepisów ustawowych, zaś ważne powody przytacza ustawa przykładowo, pozostawiając ocenę ich sędziemu, przy uwzględnieniu zasad; dobrych obyczajów i dobrej wiary. Strona nie może więcej żądać rozwiązania umowy, jeśli do siedmiu dni od otrzymania wiadomości o okoliczności uzasadniającej to prawo, nie skorzystała z niego. Wydalenie robotnika bez dotrzymania obowiązującego wypowiedzenia nakłada na pracodawcę obowiązek zapłacenia robotnikowi wynagrodzenia za okres wypowiedzenia, względnie za cały czas aż do wygaśnięcia umowy. To samo obowiązuje, gdy robotnik rozwiązał umowę z winy pracodawcy. Powyższe wynagrodzenie płatne jest odrazu i w całości w chwili rozwiązania umowy, a skarga o nie przedawnia się do sześciu miesięcy.

Pogłoski o rekonstrukcji rządu w świetle prawdy.

Warszawa, 10. 4. Od dłuższego czasu w prasie pojawiają się notatki i wzmianki o przewidywanych zmianach w rządzie. W informacjach tych podawane są nazwiska kandydatów na ministrów i skład przyszłego gabinetu.

W związku z obecną sytuacją otrzymaliśmy następujące informacje: rezygnacja profesora Kazimierza Bartla ze stanowiska premiera jest niemożliwa. Również jest zupełnie prawdopodobne że p. Marszałek Piłsudski nie obejmie steru rządów, a to w myśl dotąd stosowanej zasady, żeby nie komulować prac min. spraw wojskowych z

funkcjami premiera. Wszelkie natomiast pogłoski i domysły co do nazwisk kandydatów na ministrów są dotychczas przedczesne, gdyż do tej pory żadne postanowienie ze strony decydujących czynników nie zapadło i w ciągu dnia dzisiejszego nie zapadnie. Wyjaśnienie sytuacji należy spodziewać się, poczynawszy od czwartku.

Ze swej strony nadmienić możemy, że najprawdopodobniejszym kandydatem na stanowisko prezesa rady ministrów jest w obecnej sytuacji minister oświaty dr. Kazimierz Świtalski.

„P. W. S. 20 Gniezno”.

Warszawa, 10. 4. Wczoraj na tut. lotnisku odbyła się uroczystość chrztu i lotu próbnego nowego samolotu polskiego, zbudowanego w Białej Podlaskiej przez warsztaty lotnicze „Podla-

ska Wytwórnia Samolotów”. — Samolot nosi nazwę „P. W. S. 20 Gniezno”. Samolot ma wygodną kabinę dla 8 podróżnych, łącznie więc z pilotem i obserwatorem zmieści 10 osób.

Stulecie prasy rumuńskiej.

Bukareszt, 9. 4. Prasa rumuńska święci w dniu wczorajszym 100-lecie swego istnienia. 8 kwietnia 1829 r. ukazał się w Bukareszcie „Curierul Romanesc” (Kurjer Rumuński), redagowany przez Heliade Radulescu, a 1 czerwca tegoż roku w Jassach pismo „Albina Romanesca” (Pszczola Rumuńska), redagowane przez Jerzego Asaki.

Zwycięstwo króla Hedżasu nad powstańcami.

London, 9. 4. Z Basry donoszą, że król Ibn Saud na czele przeszło czterdziestotysięcznego wojska pokonał szczypty zbuntowane Ataiach i Mutair. Szczypty te poniosły dotkliwą klęskę, Szeik Faisal ed Devisz miał poleć.

Parowiec sowiecki zatonał.

Rzym, 9. 4. W pobliżu wybrzeży Dalmacji, zatonał parowiec sowiecki „Una” z załogą złożoną z 37 osób.

Wynagrodzenie musi być wypłacone w gotówce pod rygoremami karnymi, oraz pod rygiorem, że wypłata innemi towarami jest nieważna, nie wolno zaś wypłat dokonywać w sklepach, restauracjach itp. Pracodawca nie może pobierać odsetek od pożyczek, udzielonych robotnikowi. Wynagrodzenie robotnika może być egzekucyjnie zajęte tylko do wysokości 15 części wynagrodzenia, przypadającego do wypłaty, a za pretensje o utrzymanie do wysokości 2/5 części; prawo robotnika do wynagrodzenia nie może być odstąpione albo zastawione. Dawne przepisy zatem, że stale zatrudnionemu robotnikowi musi pozostać kwota 3.000 zł. rocznie wolna od zajęcia, obecnie nie obowiązują. Wysokość wynagrodzenia ustala umowa zbiorowa, lub indywidualna, a jeśli takiej niema, zwyczaj miejscowy, a potem zasada służności. O zakresie pra-

Powstańczy general prezydentem Meksyku.

London, 10. 4. Według doniesień z Meksyku general Eskabor, przywódca powstańców w Stanach Sonora i Chihuahua ogłosił się sam tymczasowym prezydentem Meksyku.

Wykrycie spisku na króla Albanji.

Wiedeń, 10. 4. (AW) Donoszą ze Skutary, iż tamtejsze władze, wpadły na trop spisku przeciwko królowi Ahmed Zogu. W wyniku przeprowadzonych dochodzeń aresztowano dwóch oficerów stojących na czele spisku.

Król bułgarski u prez. Hindenburga

Berlin, 10. 4. Król Borys złożył wczoraj wizytę Hindenburgowi. Wizyta trwała około 3-ch kwadransów.

cy robotnika decyduje umowa, a robotnik obowiązany jest pełnić polecenia przełożonych, jeśli nie są sprzeczne z prawem i dobrami obyczajami. Ustawa przewiduje wreszcie odprawę w razie śmierci robotnika płatną na rzecz jego rodziny, zależną od lat pracy (najmniej 10 lat).

Ustawa należy do rzędu ustaw o charakterze publicznym i dlatego znajdujemy w niej postanowienie, że o ile umowa uregulowała warunki pracy mniej korzystnie dla robotników, niż to czyni ustawa, odnośne warunki pracy są nie ważne, a w jej miejsce wchodzi postanowienia ustawowe.

Osobne ustawy normują urlopy, czas pracy, pracę młodocianych i kobiet, [bezpieczeństwo i higienę pracy i t. d.

Z na kulis polityki.

Chiny są w przededniu nowej wojny domowej.

Obudzony z tysiącletniego letargu kraj Żółtego Smoka od dwudziestu lat nie może zaznać spokoju. Zdawałoby się, że zeszłoroczne zwycięstwo wojsk narodowych, zakończone zdobyciem Pekinu i śmiercią Czang-Tso-Lina, wniosie uspokojenie. Poddanie się syna reakcyjnego generała Czang-Tso-Lina rządowi nankińskiemu oznaczało wówczas zakończenie wojny domowej. Wyłoniony przez Kuomintang rząd rewolucyjny, lawirując ostrożnie między ambicjami powstańczych generałów, jednocząc wszystkie żywioły narodowo-chińskie od umiarkowanych do skrajnie lewicowych, przystąpił do wewnętrznej konsolidacji kraju, do naprawy szkód, wyrządzonych życiu ekonomicznemu Chin przez długotrwałe walki wewnętrzne. Jedności w rządzie nie było. Stworzyć ją miał dopiero ostatni zjazd Kuomintangu, na którym dzięki umiejętnemu „dobraniu“ delegatów, szef rządu i przewodca umiarkowanych nacjonalistów, generał Cziang-Kai-Szek umiał zapewnić sobie przeważającą większość głosów. Komunistyczna lewica Kuomintangu, posiadająca poważne wpływy w Hankou, w Szanghaju i w Kantonie, w obawie represyj nie nadesłała swych delegatów do Nankinu. Jakoś przewidywania komunistów chińskich nie były bezpodstawne, skoro z rozkazu Cziang-Kai-Szeka ścięty został jeden z przywódców skrajnego lewego skrzydła Kuomintangu, gubernator Kantonu Li-Czi-Sen, który udał się do Nankinu celem pertraktacji z rządem centralnym. Wywołało to zrozumiały odruch na południu Chin, groząc lada dzień wybuchem akcji zbrojnej przeciw Nankinowi. Z drugiej strony piętrzą się trudności rządu narodowego wskutek niezdecydowanej postawy wielu generałów prowincjonalnych. Słynny „chrześcijański“ generał Feng-Hju-Hsiang, wręcz odmówił posłuszeństwa Nankinowi, składając w przeddzień zjazdu swój urząd (bardziej tytułarny, niż rzeczywisty) ministra spraw wojskowych. Sądząc z dotychczasowej działalności generała Fenga, przypuszczać należy, że niezadługo wystąpi on zbrojnie przeciw władzom centralnym. Z niepewnej sytuacji skorzystał narazie reakcyjny generał Czang-Czung-Czang, najgorliwszy współpracownik zmarłego Czang-Tso-Lina. Na czele zebranych w Mandżurji niedobitków „armii północnej“ generał ten rozpoczął walkę z Nankinem, okupując — prawdopodobnie nie bez ukrytej pomocy Japończyków — Cze-Fu i posuwając się na południe. Setki tysięcy zwolnionych z wojska żołnierzy wszelkich formacji, milionowe rzesze bezrobotnych i wykołonych przez wojnę domową mieszkańców Chin stanowią w obecnej sytuacji łatwopalny materiał, grożący wybuchem.

W. Langwood.

Krwawy Rok 1913

(Przekład z angielskiego).

(Ciąg dalszy)

(38)

Smutny był widok tej gromady wygnańców: stare, schyłone wiekiem niewiasty szły wolnym krokiem, opierając się na ramionach córek, obok pelzały po kurzu ulicznym drobne dzieci, czepiac się sukien matek, tu znowu widziałem niemowlęta krzyczące rozpaczliwie w ramionach matek.

Owdzie dzieci szły obciążone bardziej wartościowym mieniem, które nieszczęśliwi chcieli uratować. Pobiegłem szybko do miasta i zarządziłem, aby wysłano dla nich środki żywności.

Wracając do domu, spodziewałem się lada chwila usłyszeć kanonadę, ale prócz świergotu ptactwa, tętentu przejeżdżających jeźdźców i hałasu biegnącego w pobliżu pociągu, nic więcej nie zakłócało ciszy. Moznaby wprost sądzić, że wszystkie wypadki ostatnich 24 godzin były marzeniem sennem. Zapewniwszy środki żywności zbiegom, którzy udali się do Mundonu, kazałem zaprzędk konie i odwiozłem żonę i dzieci do krewnych na wieś. Byli tam bezpieczniejsi, niż w mieście, chociaż noc musieli przepędzić na ziemi, bo wszystkie pokoje gościnne zajęli oficerowie pruscy i bynajmniej nie myśleli z nich ustąpić.

Po powrocie do miasta udałem się do ogrodu,

24.000 strzelców alpejskich złożyło hołd Ojcu św.

Rzym, 9. 4. 24.000 strzelców alpejskich, przybytych z całych Włoch, aby złożyć hołd Papieżowi, królowi i Mussoliniemu, wysłuchało wczoraj z rana w bazylice św. Piotra uroczystej mszy św. Na nabożeństwie byli obecni marszałek Caviglia, wielu przedstawicieli organizacji faszystowskich i stowarzyszeń byłych uczestników wielkiej wojny. Po mszy św. strzelcy zebrali się na placu św. Piotra, gdzie zgromadziły się również tłumy publicz-

ności. O godz. 10 w oknie sali gobelinowej pałacu watykańskiego ukazał się Ojciec św. i w ciągu 10 minut pozostał w oknie, przesyłając ręką i kapeluszem pozdrowienia demonstrującym na jego cześć tłumom. Przed usunięciem się, Ojciec św. udzielił wszystkim zebrany błogosławieństwa.

Następnie strzelcy utworzyli pochód do grobu Nieznanego Żołnierza, poczem złożyli hołd królowi i premierowi Mussoliniemu.

Jaki będzie skład osobowy nowego rządu?

Warszawa (AW). Wczorajszy dzień polityczny przebiegł spokojnie. Zapowiedziana konferencja między Prezydentem Rzplitej, Marszałkiem Piłsudskim, premierem Bartlem oraz min. Switalskim nie odbyła się. W każdym razie w kołach politycznych podają już nazwiska przyszłego gabinetu, który przedstawia się w sposób następujący: premier dr. Kazimierz Świtalski, sprawy wewnętrzne dr. gen. Składkowski, sprawy zagraniczne min. Zaleski, skarb. gen. Górecki oraz jako wice-minister dyr. Stefan Starzyński, przemysł i handel min. Kwiatkowski (pozostaje), praca i opieka społ. płk. dr. Kollataj-Grzednicki, poczt i telegrafów poseł dr. Polakiewicz, rolnictwo Jan Rudowski (ziemianin z powiatu lipińskiego), reform rolnych poseł Przedpełski (prezes Zw. Osadników i Cen. Zw. Kółek Roln.). Nie jest wyłączone, iż tekę oświaty zachowa przy sobie min. Świtalski. Z drugiej strony krąży pogłoski, że ewentualnie obejmie ją p. Artur Suwiński. Koleje obejmie min. Kühn, roboty publiczne min. inż. Moraczewski.

Warszawa (AW). Nominacja nowego gabinetu nastąpić ma prawdopodobnie 13 kwietnia zgodnie z terminem, który wyznaczył już uprzednio Marszałek Piłsudski i tem jedynie należy tłómaczyć sobie tę zwłokę, o ile chodzi o nominację nowego rządu. Pogłoski i domysły, które łączyły sprawę nominacji nowego gabinetu ze sprawą pertraktacji między Marszałkiem a p. Prezydentem mającym rzekomo jakieś sprzeciwy są niesłuszne, gdyż p. Prezydent nie opierał się zupełnie ani kandydaturze min. Switalskiego, ani gen. Góreckiego. Jak się dowiadujemy, p. premier Bartel ogłosić ma w najbliższym czasie swój artykuł omawiający zagadnienie parlamentaryzmu w Polsce podający go krytyce oraz podający metody uzdrowienia tegoż parlamentaryzmu.

Czytajcie i rozpowszechniajcie „Przeгляд Pomorski“

który właściwie zniszczony zupełnie niczem już ogrodu nie przypominał. Ujrzałem tam żołnierzy przy gotowych do strzału działach, a jeden z oficerów, mieszkających w moim domu, odezwał się łamaną angielszczyzną:

— Jeżeli pan chcesz posłuchać dobrej rady, to wynoś się stąd jak najprędzej.

— Jako, więc stąd będą strzelać? — zapytałem.

— Nam nie bardzo na tem zależy, ale zdaje się, że pańscy przyjaciele z Colchester mają ochotę poprobować celności swoich strzałów.

Jeszcze nie skończył mówić, gdy w górze rozległ się ostry syk, przypominający syczenie lokomotywy, wypuszczającej parę. Brzmiał on coraz głośniejszy i głośniejszy nad naszymi głowami nagle rozległ się straszny huk gdzieś po za domem. Równocześnie prawie zabrzmiał głębszy stłumiony odgłos strzału armatniego z doliny Heybridge.

— Aha, już się zaczyna. Najlepiej pan zobisz, chowając się tam za wał.

Posłuchałem bez wahania jego rady.

Jeden granat za drugim przebiegał nad wierzchołkami drzew w pobliskich ogrodach. Za każdym razem zdawało mi się, że muszą nas osiągnąć, ale wszystkie przelatowały nad nami i eksplodowały dalej. Artylerzyści kryli się za wałami zbudowanymi obok armat, ja siedłem za ich przykładem. Oficer kiedy niekiedy wychylał głowę, aby przez lunetę zbadać sytuację.

Nagle... straszny huk... słup dymu wniósł się w ogrodach tuż przed nami! A potem dwa granaty prawie równocześnie ugodziły w wał obrony

Z kraju.

Pomnik hetmana Tarnowskiego.

W Obertynie zawiązał się Komitet wystawienia pomnika hetmana Tarnowskiego, pogromcy Wołochów w bitwie pod Obertynem w r. 1531. Pomnik stanie na rynku, a odsłonięcie ma nastąpić w 400-setną rocznicę bitwy. Protektorami są potomek hetmana Tarnowskiego hr. Tarnowski z Dzikowa i arcybiskup Teodorowicz, prezesem zaś komitetu naczelnik sądu dr. Świderski.

Pożar asfaltu.

Groźny pożar asfaltu wybuchł w Sp. Akc. „Gazy Ziemi“ na Zniesieniu pod Lwowem. Akcja ratunkowa trwała godzinę. Zdołano pożar ugasić. Pożar spowodowali robotnicy, którzy w czasie napełnienia beczek asfaltem jedną z nich wywrócili. Asfalt rozlewając się, dotarł do paleniska. Rozmiaru szkód narazie nie ustalono.

Biorą się na sposoby.

Z Sosnowca donoszą: W tych dniach do agencji pocztowej w Gołonogu nadesłano rzekomo z Radomska 16 przekazów pocztowych na łączną sumę 3.106 zł., opiewających na nazwisko Stanisława Maja. Gdy po odbiór pieniędzy zgłosił się rzekomy Maj, kierownik agencji, któremu przekazy wydały się podejrzane, kazał mu przyjść za dwa dni, a tymczasem porozumiał się z urzędem pocztowym w Radomsku, skąd otrzymał odpowiedź, że przekazów takich nie przesyłano. Zawiadomiona o oszustwie policja przeprowadziła dochodzenie i ujęła fałszerzy, którymi są Władysław Kizioł, Stefan Konkiewicz i Eugenjusz Gruszka. Aresztowani przyznali się do winy, oświadczając, że pieczęcie i podpisy podrobili i przekaz oddali do wagonu pocztowego jako spóźnioną pocztę.

Chaim przemysłnik.

Z Wilna donoszą: W pociągu osobowym na stacji Grajewo zatrzymano niejakiego Chaima Morguleja, trudniącego się zawodowo przemysłnictwem. Przeprowadzona rewizja ujawniła olbrzymią ilość skórek karakułowych ogólnej wartości kilkudziesięciu tysięcy złotych. Towar przemycany skonfiskowano, a Morguleja aresztowano.

po lewej stronie. Nastąpił straszny wybuch, który obsypał nas zupełnie ziemią i kamieniami.

W chwilę później nowy pocisk przeleciał tak blisko nad naszymi głowami, że zadrzałem z przerażenia. Obejrzałem się ku domowi i ujrzałem w jego ścianie ogromną dziurę, okna zadzwieczały i rozprysły się w szczątki, z wewnątrz począł się wydobywać gęsty dym biały i czarny.

— Mój dom się pali — krzyknąłem i jak oślupniały pobiegłem ku domowi. Zaledwie przekroczyłem próg, rozległ się nowy huk, na schodach błysnął słup ognia; to drugi pocisk wdarł się do mojego mieszkania...

Usiłowałem przedostać się do kancelarii, ale belki i rumowisko zatarasowały drogę. Rozglądałem się wśród duszącego dymu, którego moznaby się dostać do celu. Nagle ogarnęło mnie przerażenie, bo pośród gruzów ujrzałem dwie czerwone, błyszczące plamy... Ale miauczenie, które odezwało się zaraz, pouczyło mnie, że to nie pocisk, który ma wybuchnąć, ale oczy naszego biednego kota Tima. Zwierzę nie ruszało się z miejsca, przerażone śmiertelnie detonacjami wybuchających pocisków. Wtem padł znów granat tuż obok, biedny kot został poprostu zmiażdżony odłamem muru, ja upadłem na ziemię, przysypany na wpół gruzami.

Przez czas pewien musiałem leżeć bez przytomności. Oprzytomniałem dopiero, gdy kilku żołnierzy wlokło mnie do ogrodu. Głowa bolała mnie strasznie; jeden z żołnierzy podał mi trochę wody.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Z Torunia.

Teatr toruński.

Czwartek (11 bm.) „Brodway“

Piątek (12 bm.) „Biały Mazur“.

Tajemnicze samobójstwo. Dnia 9 bm. odkryto w budce zegarowej wodowskazu nad brzegiem Wisły wiszące na sznurze zwłoki nieznanego starca.

Przeprowadzone dochodzenia wykazały, że samobójcą jest niejaki Juljan Wierzbicki dozorca dróg wodnych lat 61 zamieszkały w Toruniu.

Zwłoki denata wisiały w wymienionej budce od 5 kwietnia br.

Przyczyny samobójstwa — jak dotąd — nie ustalono.

Dalsze zmniejszenie bezrobocia na Pomorzu. W czasie od 31 marca do 6 kwietnia ogólna, przypuszczalna liczba bezrobotnych na terenie Województwa Pomorskiego zmniejszyła się o 461 osób i wynosi 11530 bezrob.

Większe skupienia bezrobotnych znajdują się w następujących miejscowościach:

Toruń 1405, Grudziądz 1355, Chełmża 751, Tezew 717, Starogard 562, Gdynia 506, Chojnice 513 i Chełmno 448 bezrob.

W stosunku do ubiegłego tygodnia (24-31 marca) bezrobocie zmniejszyło się w Gdyni i Tezewie, wzrosło natomiast nieznacznie w Toruniu i Grudziądzu. (S)

Cekeya, pow. toruński. (Siódmy syn). Gospodarzowi p. Leonowi Smolińskiemu urodził się siódmy syn. Postanowił on zaprosić Pana Prezydenta Rzeczypospolitej na ojca chrzestnego.

Ze Świecia.

Na marginesie ostatnich napadów rabunkowych w powiecie świeckim i chełmińskim. Ostatnie napady rabunkowe w pow. świeckim po zaczerpnięciu przez nas informacji ze źródeł miarodajnych, nabierają ciekawego oświetlenia.

Niejaki Wrzota z Warlubia (pow. świecki) wienien był Michałowi Dziuby 4000. zł. na weksle będące w posiadaniu Dziuby.

Nie mając pieniędzy na zaspokojenie wierzyciela, Wrzota wpadł na pomysł wykradzenia weksli i w tym celu przy pomocy dobranych towarzyszy w osobach Jana Szymańskiego z Grudziądza i Jana Manieckiego z Pastwisk zorganizował napad bandycki na osobę Dziuby.

Jedynym śladem, po którym policja pow. świeckiego po komendą komisarza p. Kobelskiego natrafiła na ślad szajki to, że zamaskowani bandyci, zrabowawszy kilka wartościowych przedmiotów, szukali jeszcze uporczywie weksli.

Ten mało znaczący fakt przyczynił się do wykrycia całej szajki i osadzenie jej w więzieniu przy Sądzie Grodzkim w Świeciu.

Zaznaczyć przytem należy, że napady w pow. chełmińskim wykonane przez tych samych opryszków poza korzyściami materialnymi miały również na celu zmylenie tropu policji.

Wybieg jednakże się nie udał i teraz „rycerze“ „łomów i wytrychów“, siedząc za kratami, rozpamiętują zapewne swoje niecne postępek, którym początek dały niewinne blankiety wekslowe. Policji świeckiej należą się za sprężystą akcją i wykrycie bandytów — słowa prawdziwego uznania. (S)

Z dalszych stron.

Chełmno. (Z Tow. Śpiewu „Harmonja“.) Dnia 4 kwietnia br. odbyło się w „Strzelnicy“ nadzwyczajne walne zebranie Tow. Śpiewu „Harmonja“, które zagał prezes dr. Wasielewski. Po przeczytaniu protokołu z dorocznego walnego zebrania i po sprawozdaniu komisji rewizyjnej, przyjęto kilku kandydatów na członków. Następnie uchwalono otworzyć Koło Udziałowców do Państw. Loterii, w czem członkowie okazali duże zainteresowanie.

Potem omawiano sprawę zjazdu okręgowego kół śpiewających w Świeciu. Obchód dziesięciolecia towarzystwa, który przypada w kwietniu br., postanowiono urządzić 14-go lipca 1929 r. Program opracuje zarząd.

Następnie uchwalono brać czynny udział w śpiewie przy uroczystościach kościelnych. Nako-

niec dyrygent zaapelował do członków czynnych, by gremjalnie uczęszczali na lekcje. Po odśpiewaniu hasła towarzyskiego, solwował prezes zebranie.

Małe Czyste, pow. Chełmno. (Z gminy). Z powodu niezłożenia list propozycyjnych przez tutejsze obywatelstwo w poprzednio przewidzianym terminie, nie mogły się też odbyć wybory do rad. rady gminnej. — Nowe wybory do rady rozpisano na niedzielę 5-go maja br. Listy propozycyjne należy złożyć do 11-go kwietnia.

Działdowo. (Otwarcie wystawy ruchomej.) W sobotę dnia 8 bm. została otwarta wystawa ruchoma prób i wzorów przemysłu krajowego w Działdowie. Wystawa mieści się w gmachu szkoły rzemieślniczej, łaskawie udzielonym przez p. dyr. inż. Dembińskiego. Na otwarcie przybyli przedstawiciele władz, wojska, samorządu sfer gospodarczych i licznie zebrana publiczność. Po przemówieniach przedstawiciela zarządu wystawy red. W. Zembrzkiego oraz burm. Felskiego, starosta p. J. Plackowski przeciął wstęgę i dokonał otwarcia wystawy.

Z najciekawszych stoisk działu miejscowego należy wymienić stoiska cechu ślusarskiego-kowalskiego, Magistratu m. Działdowa, „Rolnika“, Powiatowej Kasy Oszczędności, szkoły powszechnej oraz stoiska miejscowych rzemieślników pp. Banasza, Gerlacha, Lonkwitza, Pazdy.

Wystawa przedstawia się ciekawie i okazałe, toteż obudziła zainteresowanie miejscowego społeczeństwa. Akcja powyższa powinna się spotkać z poparciem czynników gospodarczych w chwili obecnej, gdy bilans handlowy kształtuje się ujemnie. Wystawa ruchoma z Działdowa przenosi się do Lubawy, Nowogomiasta n. D. i Brodnicy.

Żądajcie tylko wyroby krajowe!

KRONIKA

Chełmża, dnia 11 kwietnia 1929 roku.

Kalendarzyk.

Czwartek: Leona Wielk. P.

Piątek: Juljusza, Konstant.

Wschód słońca: 5,50 rano

Zachód słońca: 18,25 po poł.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Dyżur nocny pełni „Apteka Nowa“.

— **O wiosnie** nie warto pisać, bo jej kaprysy wyprowadzają tylko ludzi z równowagi. Zamiast ciepłego deszczyku — pada sobie jak za dobrych czasów — śnieg w grubych platkach. Termometr trochę się podniósł. W dniu dzisiejszym wskazuje 5 stopni C. powyżej zera. Horyzont w dalszym ciągu zachmurzony. —

— **Kronika policyjna.** W dniu wczorajszym tutejsze władze policyjne spisały dwa protokoły karne za przekroczenie przepisów policyjno-administracyjnych.

— **Nauczycielskie kursy kwalifikacyjne w Poznaniu.** Zarząd Okręgowy Stowarzyszenia Chr. Nar. Naucz. Szk. Powsz. w Poznaniu organizuje w czasie od 10 do 31 lipca br. kurs kwalifikacyjny i kurs robót ręcznych. Ostatni termin zgłoszeń do 15 maja br. do sekretariatu naszego Poznań — Działyńskich 4. Opłata za cały kurs wynosi 30. — zł. Do zgłoszenia dołączyć należy 10. — zł. zaliczki. Zaleca się wczesne zgłoszenie i wystąpienie się u krewnych lub znajomych o kwatery ze względu na P. W. K. Zarząd okręgowy dołoży wszelkich starań, aby przynajmniej pewną ilość kwater na dogodnych warunkach uzyskać.

— **Dodatki dla państwowych pracowników kontraktowych.** Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że w okresie budżetowym 1929-30 dodatki miesięczne i dodatki na mieszkanie dla pracowników państwowych przysługują tylko tym pracownikom kontraktowym, którzy pobierają wynagrodzenie ryczałtowe, nie przekraczające 1000 zł. miesięcznie i którym przysługują te dodatki na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 7 listopada 1928 roku.

Zajmowanie przez jedną osobę kilku stanowisk nie przeszkadza w pobieraniu tych dodatków.

Z życia Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego.

W ubiegłą środę odbyło się miesięczne zebranie tutejszej filii Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego w „Hotelu Dworcowym“ przy licznych udziałach członków i sympatyków.

Zebranie zagał i przedstawił porządek dzienny prezes filijny p. M. Szymański. Drugi punkt obejmował referat red. Kobierskiego o projekcie naprawy Konstytucji zgłoszonym przez Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem. Referent przedstawił zebrany zle strony staryj Konstytucji z 21 marca 1921 r. i przytoczył poszczególne poprawki naprawy jej, które wypracował BBWR. Referent przyrzekł w końcu, że na jednym z przyszłych zebrań przedstawi projekt naprawy Konstytucji, zgłoszony przez blok lewicowy tj. P.P.S., Stronictwo Chłopskie i „Wyzwolenie“. Dyskusji nad referatem nie było, ponieważ wszyscy zebrani zostali przekonani, że projekt omawiany nie grozi w demokrację ani wolność ludu, lecz zmierza do wzmocnienia w naszym państwie władzy wykonawczej.

W wolnych głosach przemówił ponownie red. Kobierski, wyjaśniając stanowisko Ch. Z. Z. na Pomorzu, które w stosunku do obecnego Rządu zajęło stanowisko zdecydowanie przychylnie. Następny punkt obejmował sprawy ściśle wewnętrzne. Kilku członków zgłosiło do zarządu swoje osobiste sprawy na tle zarobkowym i organizacyjnym. Po omówieniu wszystkich spraw, zamknął prezes M. Szymański zebranie pochwaleniem Pana Boga.

Podatki w kwietniu.

Ministerstwo Skarbu przypomina płatnikom podatków bezpośrednich, że w kwietniu rb. płatne są następujące podatki 1) do 15 kwietnia — wpłata państwowego podatku przemysłowego od obrotu, osiągniętego w marcu rb. przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kat. i przemysłowe I—V kat. prowadzące prawidłowo księgi handlowe, oraz przez przedsiębiorstwa sprawozdawcze; 2) od 15 kwietnia — wpłata państwowego podatku przemysłowego przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe oraz zajęcia przemysłowe w wysokości kwot, wymienionych w doręczonych nakazach płatniczych; do 1 maja — wpłata od obrotu za rok 1928 przez wszystkie państwowego podatku dochodowego w wysokości połowy tej kwoty, która przypada od wykazanego w zeznaniu dochodu, osiągniętego w roku 1928, względnie połowy podatku, wymierzonego za poprzedni rok podatkowy, o ile zeznanie o dochodzie nie zostało złożone w terminie; 4) podatek dochodowy, od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę — w ciągu 7-miu dni po dokonaniu potrącenia podatku. Nado płatne są zaległości z tytułu podatku majątkowego oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w kwietniu, tudzież kwoty odroczone rozłożone na raty z terminem płatności w tymże miesiącu.

Kto wygrał na loterii?

(24 dzień ciągnięcia)

Zł. 60.000 na nr. 70991.

Zł. 5.000 na n-ry 95073 123504.

Zł. 3.000 na n-ry: 121735 146325.

Zł. 2.000 na nr. 156646.

Zł. 1.000 na n-ry: 8712 46271 46688 56844 83082 87463 93219 104310 112381 127749 5151011 153978.

Zł. 600 na n-ry: 8944 9371 11187 26092 44399 47351 55718 59547 68870 75172 77785 88549 97551 103186 116015 116810 125470 137475 170532.

(25 dzień ciągnięcia)

Po 10 000 zł. nr. 50893 63824.

Po 5.000 zł. 25354 70810 114229.

3.000 zł. 42471.

Po 2.000 zł. nr. 15948 85690 141797 150553 159334 167263.

Po 1.000 zł. nr. 7029 8251 16770 47008 50509 52271 5P784 73317 99195 105330 109686 111111 119660 135034 165840 166269.

Po 600 zł. nr. 6411 13471 25936 32875 35202 36891 42437 48501 49692 53332 67468 73503 83099 85147 89891 105464 111293 111477 117569 132797 147935 160524 163901 169290 170667 171019 173653.

KAWA tylko świeżo palona!! herbatę i kakao

poleca
Wiktor Olszewski
Chełmża — ulica Toruńska 36.

Na raty długoterminowe!

Rowery

maszyny do szycia
gramofony — centryfugi
instrumenta muzyczne

jak :

mandoliny — skrzypce itp.

poleca

Warsztat mechaniczny
A. WIECKI

Chełmża,

Rynek.

Pompy Studnie

różnego rodzaju do napędu
ręcznego, manewrowego, me-
chanicznego do zwykłych
i głębokich studzien.

wiercenie artezyjskie,
wodociągi, wiercenia
poszukiwacze.

J. Kopczyński i Sp.

Gdańska 79 **Bydgoszcz** Tel. 295

Centrala Poznań.

Rok zał. 1893. — — Rok zał. 1893.

Każdy obywatel powinien czytać

pismo codzienne, w którym się ukazują
urzędowe komunikaty i najaktualniejsze
wiadomości ze świata - a takim pismem jest
„Przeгляд Pomorski“.

Kasa Spółdzielcza Parcelacyjno-Osadnicza

z odpowiedzialnością ograniczoną

w Grudziądzu

przyjmuje wkłady w każdej wysokości za oprocentowaniem

10% (dziesięć procent)

w stosunku rocznym. Do 1.000,— zł. zwracamy na każde żądanie, ponad
1.000,— zł. za dwutygodniowym wypowiedzeniem.

Gwarancje Kasy wynoszą obecnie 2.600.000 zł. na podstawie wpłaconych
udziałów, oraz 500.000 zł. w postaci nieruchomości i ruchomości, razem więc

3.100.000— zł.

**Wkładczy nasi mają pierwszeństwo przy przyjęciu na
członka i uzyskaniu temsamem pożyczki.**

Wkładczy mają pierwszeństwo przy nabywaniu parcel z majątków, które par-
celuje Kasa, pozatem dostarcza swym wkladcom i członkom na dogodnych
warunkach cegły i drzewa budulcowego.

Zatem oszczędzajcie

w Kasie Spółdzielczej Parcelacyjno-Osadniczej

w Grudziądzu, Plac 23-go Stycznia nr. 21.

Konto czekowe w P. K. O. Poznań nr. 206.780.

Formularze

Wykaz potrąceń na
państwowy podatek
dochodowy od uposa-
żeń służbowych (eme-
rytur i wynagrodzeń
za najemną pracę)

stale na składzie

w Drukarni
Przemysłowej.

Dziewczę

do dzieci potrzebne
od zaraz.

M. Muszyńska
Toruńska 31.

Młode, uczciwe i pilne

dziewczę

do pracy domowej
zaraz potrzebne. Wa-
runek: dojenie krów.

Haodeke,
ogrodnictwo

Chełmża, pow. Toruń

Karoserie

na samochody
ciężarowe, auto-
busowe i osobowe,

wykonuje solidnie przy przystępnych cenach

L. Skalski, Toruń, Prosta 22
Zakład budowy wozów i wyrobów drzewnych.

Stacja Autobusowa

RESTAURACJA GRUDZIĄDZ
Plac 23 Stycznia 19.
— Telefon 735. —

Obiady z **3 dań 1,20 zł.** gorące potrawy oraz napoje
wszelkiego gatunku o każdej porze dnia.

Lokal obok przystanku tramwajowego
5 minut od dworca. Otwarty do 1 w nocy.

Kolacja a la carte już od 80 gr. pocz.

Właściciel: Józef Grzeszkowiak.

— Miejsce spotkania dla przyjezdnych —

GDZIE można tanio otrzymać DRUKI?

Łatwo i wiele pieniędzy oszczędzisz!

Otrzymasz na każdy czas!

szybko i tanio!!!

Druki rozmaitego koloru!

Plakaty!

Uwiedomienia ślubne, zaproszenia, wizytówki,

Urzędowe i prywatne!

jako i wszelkiego rodzaju formularze, listy, koperty
dla przemysłu i kupiectwa.

Gdzie?

W „**DRUKARNI PRZEMYSŁOWEJ**“

Fr. Miemczyka w Chełmży, Rynek Bedn. róg Hallera